

CEGESOMA - Rijksarchief

NIEUWSBRIEF

Nr 109 - Januari 2026

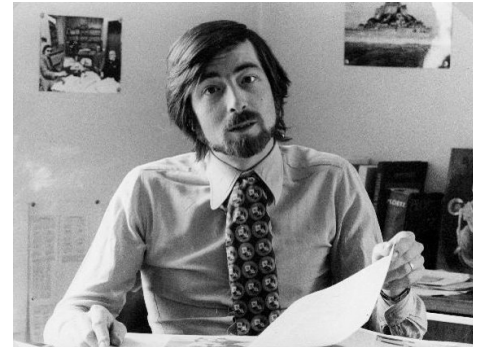

NIEUWS

WILLEM MEYERS IS HEENGEGAAN

Met het overlijden van onze oud-collega die tot eind jaren '90 in het CegeSoma gewerkt heeft, verdwijnt een goudmijn aan kennis en een herinnering aan de 'oude garde' van het CegeSoma. Hij laat ons onder andere talrijke interviews en hoogstaande publicaties na.

► Lees meer

VERSLAG VAN DE STUDIEDAG JONGE HISTORICI

Lees hier de samenvatting van de masterthesissen (promotie 2025) die op 5 december 2025 in het CegeSoma werden voorgesteld.

► Lees meer

NIEUWE OPROEP VOOR VRIJWILLIGERS

Ben je gepassioneerd door geschiedenis en heb je een goede passieve kennis van het Frans en het Nederlands? Dan heeft 'Resistance in Belgium' je nodig! Kom een dag per week bij ons werken en draag je steentje bij aan een uniek project over het verzet in België tijdens WO II.

► Lees meer

CTRL-ALT-HISTORY: (DIGITAL) HUMANITIES MEETS AI

Oproep voor bijdragen in het kader van de Dag van de Nieuwste Geschiedenis over de kansen, risico's en uitdagingen van AI op het vlak van historisch onderzoek (in en over België), het beheer van ons patrimonium en het onderwijs.

► Lees meer

OPROEP VOOR BIJDRAGEN

In juni 2026 organiseert het BRAIN-project waarvan het CegeSoma partner is, het colloquium 'Looted Art and the Art Market: Nazi Art Theft in Belgium, Europe, and its aftermath'. Voorstellen voor een bijdrage kunnen tot 31/01/2026 ingediend worden.

► Lees meer

AGENDA

HET VERZET TIJDENS WO II IN ANTWERPEN

Lezing van Nico Wouters over het verzet tijdens WO II in Antwerpen, op 19 februari om 14.30u in de Campus Carolus in Antwerpen. Alle informatie: [Wereld in Beweging – Antwerpen](#)

DE SPOOKTREIN VAN SEPTEMBER 1944

Dimitri Roden geeft op 1 maart 2026 om 11.00u in Train World een lezing in het Nederlands over de spooktrein, een symbool van het verzet van de spoorwegmensen tegen de bezetter.

► Lees meer

ONDERZOEK

NIEUWE PROJECTEN VOOR HET CEGESOMA

Dankzij een financiering in het kader van twee Belspo programma's wordt het netwerk 'Verzetsgeschiedenis' verder uitgebreid, onderzoek gedaan naar de 'rode kapo's' en de Belgische arbeidsmarkt tijdens WO II, en het Belgische nationaal knooppunt binnen EHRI geconsolideerd.

► Lees meer

PUBLICATIES

PAPIEREN NUMMERS VAN HET BTNG EN DE BEG

Ontbreken er in je verzameling nummers van het Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis of van de Bijdragen tot de Eigentijdse Geschiedenis? Of wil je een papieren collectie van deze tijdschriften opstarten? Het CegeSoma ruimt op en geeft gratis een aantal nummers weg!

► Lees meer

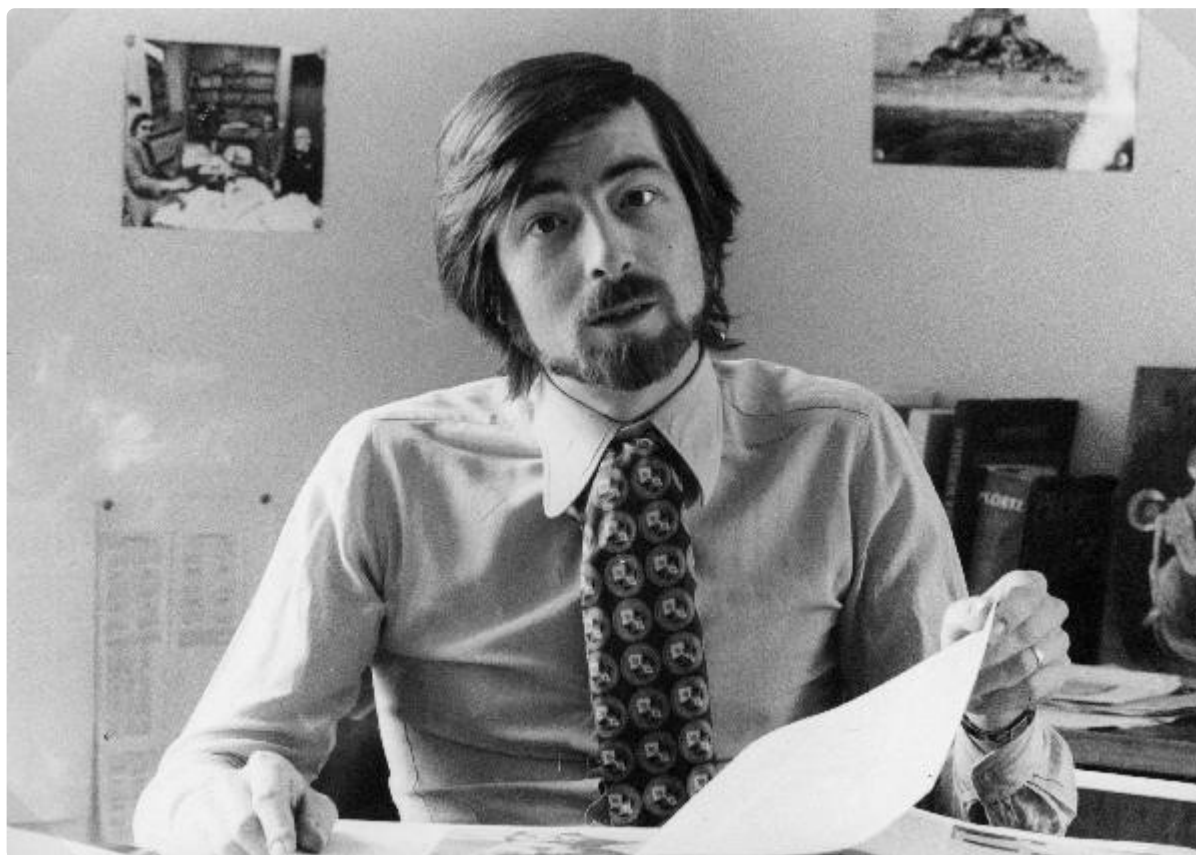

Luchtvaartsquare 29 / B-1070 Brussel / België
Copyright © CegeSoma / Rijksarchief, alle rechten voorbehouden

[Home](#) » [News](#) » Willem Meyers heeft ons verlaten ...

Willem Meyers heeft ons verlaten ...

Met het overlijden van Wim Meyers op 15 januari 2026 verdwijnt weer iemand van 'de oude garde' van het Centrum. Hij was immers één van de eersten die begin jaren '70 aan het werk ging in wat toen nog het NSGWO heette ... de wat weerbarstige afkorting van het Navorsings- en Studiecentrum van de Geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog ...

Wim werd geboren op 30 maart 1943 en vertelde graag dat één van zijn vroegste herinneringen als kind was dat hij op de knieën zat van Cyriel Verschaeve, priester, dichter, flamingant en nazi ... Na zijn studie geschiedenis aan de Universiteit van Gent begint hij te werken bij De Standaard, waar hij Frans Selleslagh ontmoet (een oud-collega van het CegeSoma die in oktober 2008 overleed). De twee worden hechte vrienden en treffen elkaar weer in ons Centrum, door de toevalligheden van het leven ... of door een gemeenschappelijke belangstelling voor onze activiteiten. Wim wordt bibliothecaris en vervult zijn opdracht met toewijding en een ruime blik tot begin jaren '90.

Het Centrum dankt een aantal hoogwaardige publicaties aan hem. Zo, onder meer, het werk 'De vijand te lijf' uit 1974, een voorloper over de impact van de Duitse bezetting op de Belgische samenleving, dat hij co-redigeerde met Frans Selleslagh. Verder twee erg belangrijke artikels: "Burgemeesters, schepenen en gemeentelijke administraties" over de colleges van burgemeester en schepenen van 1940 tot 1944, verschenen in Etienne Verhoeyen, *België in de Tweede*

Alain Colignon & Wim Meyers
© CegeSoma/Rijksarchief

Wereldoorlog, Deel 9, Kapellen, 1990, pp.84-99 en "De Vlaamse Landsleiding. Een Emigrantenregering in Duitsland na september 1944" in *Bijdragen tot de Geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog*, nr. 4 van 1972, pp.29-86.

Toen de bibliotheekcatalogi nog bestonden uit kleine steekkaarten, werkte hij jarenlang aan de opmaak van bibliografieën over België tijdens de Tweede Wereldoorlog. Generaties studenten en onderzoekers herinneren zich vast het eerste deel over de periode 1970-1980, gedrukt op geel papier. Je vond daarin niet alleen de standaardpublicaties, maar ook krantenknipsels en tal van lokale uitgaven. Een destijds onmisbaar instrument.

Net als het hele team pioniers nam hij [talloze interviews af, van 1972 tot 1988, bij voorbeeld, een hele reeks over de Vlaamse collaboratie met bijzondere aandacht voor het VNV.](#)

Hij was afkomstig uit een nationalistisch Vlaams gezin en was bijgevolg ook gevoelig voor de plaats en de geschiedenis van de Vlamingen in Brussel. In die context was hij één van de medestichters van het Archief en Museum voor het Vlaams Leven te Brussel, waarvan hij lang bestuurslid was.

Hij stond altijd klaar voor het publiek, ondanks zijn schuchterheid, bood een luisterend oor aan jonge onderzoekers om hen te helpen en de juiste weg te tonen, hij was een goudmijn aan kennis. Eind jaren negentig ging hij met vervroegd pensioen bij het CegeSoma, om zich volop te wijden aan zijn gezin dat hij bovenal koesterde. Wie hem gekend heeft, zal zich zeker ook zijn gevoel voor humor herinneren.

Alain Colignon

Ander nieuws

[De Brusselse toponymie gisteren en morgen](#)

[Nieuwe inventaris van de verzameling archiefstukken van particulieren van het CegeSoma: aanwinsten 2018-2023!](#)

[Vier nieuwe projecten voor het CegeSoma !](#)

[Wil je je papieren collectie van het BTNG of van de BEG aanvullen?](#)

[Verslag van de studiedag Jonge Historici - Promotie 2025](#)

[Nieuwe oproep aan vrijwilligers](#)

[Ctrl-Alt-History: \(Digital\) Humanities meets AI](#)

[Jaarverslag 2023-2024](#)

[Nieuws over de leeszaal van het CegeSoma](#)

[Belgium WWII. Een nieuwe thematische pagina, meer uitgewerkte bijdragen en nieuwe artikels](#)

[Een bijzonder nummer van het BTNG over de geschiedenis van de politie en de openbare orde in België](#)

[Looted Art and the Art Market: Nazi Art Theft in Belgium, Europe, and its aftermath](#)

1

2

[Home](#) » [News](#) » Verslag van de studiedag Jonge Historici - Promotie 2025

Verslag van de studiedag Jonge Historici - Promotie 2025

Op vrijdag 5 december 2025 ontving het CegeSoma achttien getalenteerde, pas afgestudeerde jonge geschiedkundigen van verschillende universiteiten van het land. Ze waren uitgekozen op basis van de kwaliteit van hun masterverhandeling en kwamen de resultaten voorstellen van onderzoek dat traditioneel ook gevoerd wordt door het CegeSoma, zoals beide wereldoorlogen, het interbellum en de Koude Oorlog. Uitgave 2025 was weerom rijk gevuld en gaf een inkijk in het dynamisme en de recente vooruitgang van het onderzoek dat wordt gevoerd aan de Belgische universiteiten.

Hieronder vind je samenvattingen van alle bijdragen. Indien een van de onderwerpen je bijzonder interesseert [mag je ons dat zeker laten weten](#). We sturen commentaar en eventuele vragen ook door aan de jonge geschiedkundigen.

PROGRAMMA VAN 05.12.2025

1/ Eerste Wereldoorlog: emoties, aanwezigheid en erfenissen - voorzitter van de sessie: Catherine Lanneau (ULiège)

- Guillaume TOISOUL, ["Les flamingants - que la foudre les écrase !" Étude des expressions émotionnelles des francophones de Flandre dans leurs journaux personnels pendant l'Occupation de la Belgique \(1914-1918\)](#) (UCLouvain – L. van Ypersele)
- Marie VERROONEN, [Identificatie van vermiste soldaten uit de Eerste Wereldoorlog vanaf de jaren '90 en de rol](#)

[van DNA-onderzoek hierbij](#) (UGent – B. Bevernage)

- Robin VANASSCHE, [Voor Vaderland en Thuisland: Belgen in de Canadian Expeditionary Force. Een prosopografische en vergelijkende studie naar de Belgische dienstmensen in de CEF tijdens de Eerste Wereldoorlog](#) (UGent, A. Vrints)

2/ Fascisme, herinnering en politiek discours – Voorzitter van de sessie: Widukind De Ridder (CegeSoma/ Rijksarchief - KU Leuven)

- Sterre ELIAS, [«Eerbied voor het leven? Hypocrieten!»: De KPB en de politisering van abortus in Vlaanderen](#) (KU Leuven – W. De Ridder)
- Otto LAGAE, [Fascisme als begrip: Historische definities en hedendaagse toepassingen](#) (UGent – B. Bevernage)
- Anna DURNEZ, [Monumenten van \(on\)macht. Fascistische herinneringscultuur in Abruzzo, 1918-1970](#) (KU Leuven – A. Stynen)

3/ Diplomatie, anarchisme en Oostfront – Voorzitter van de sessie: Kas Swerts (ADV vzw|archief voor nationale bewegingen)

- Maï DAGONNIER, [La Belgique et le conflit sino-japonais : entre protection des intérêts, influence et perceptions. Le rôle de la diplomatie et de l'opinion publique belge face à la montée des tensions asiatiques à l'aube du second conflit sino-japonais \(1931-1937\)](#) (ULB – P. Lagrou)
- Sean WANSCHOR, [Contrôler et réprimer le Drapeau Noir. Une histoire de la criminalisation des anarchistes en Belgique durant l'entre-deux-guerres](#) (ULB, N. Verschueren)
- Romain VERMEERSCH, ["Bourguignons" et "Grognaards" lors de l'Opération Barbarossa. Étude comparative du quotidien des soldats de la Légion Wallonie et de la Légion des volontaires français contre le bolchevisme sur le front de l'Est durant la Seconde Guerre mondiale \(1941-1943\)](#) (UCLouvain – L. van Ypersele)

4/ Tweede Wereldoorlog: geweld, lokale geschiedenis en didactiek – Voorzitter van de sessie: Fabrice Maerten (CegeSoma/ Archives de l'État)

- Robbe SCHROYENS, [Horen, Zien en Zwijgen. Verzet en Censuur in het striptijdschrift Robbedoes tijdens de Tweede Wereldoorlog](#) (KU Leuven – K. Swerts)
- Gavriil SEMENOFF, [La délégation belge partie enquêter sur le massacre de Katyn : de leurs témoignages à leurs condamnations \(1943-1947\) postérité, enjeux et mémoire](#) (ULB – P. Lagrou)
- Benoît VANWIJNSBERGHE, [Rue André Fauchille, 10 novembre 1944. Contribution à l'étude de la reconstruction de Bruxelles après la Seconde Guerre mondiale](#) (ULB – P. Lagrou)
- Noah DECORTE, [Het repressiedebat in België, 1950-1978. Buitenparlementaire acties rond strafvermindering voor collaborateurs](#) (UGent – K. Aerts)
- Noah DELCUEILLERIE, ["Het schijnt, alsof over deze zaak een sluier der vergetelheid werd gespreid". Een microgeschiedenis van de overval op de politie school van Antwerpen in de nacht van 28 op 29 november 1942 \(1940-1956\)](#) (UAntwerpen – M. Beyen)
- Liz DEVIGNE, [Approche didactique de la prise de perspective historique : étude de la Résistance en classe d'histoire](#) (ULiège - Gaël Pirard – Catherine Lanneau)

5/ Koude Oorlog: Korea, apartheid en religieuze missies – Voorzitter van de sessie: Bart Willems (CegeSoma/ Rijksarchief)

- Nina NIJS, [De vergeten of verzwegen oorlog? Misdrijven door het Belgisch vrijwilligersbataljon in Korea en](#)

[hun invloed op de Koreaanse bevolking, 1951-1955](#) (VUB – N. De Mûelenaere)

- Nina NAVARRO TELLEZ, [Verdeeld zusterschap. De Internationale Vrouwenraad en haar confrontatie met apartheid, 1960-1991](#) (UAntwerpen – H. de Smaele)
- Pieter-Jan LESAGE, [Zieltjeswinners of ontwikkelingswerkers? Verschuivende missieactiviteiten van de CICM-missionarissen in de Filipijnen tijdens de twintigste eeuw](#) (KU Leuven – I. Goddeeris)

Ander nieuws

[De Brusselse toponymie gisteren en morgen](#)

[Nieuwe inventaris van de verzameling archiefstukken van particulieren van het CegeSoma: aanwinsten 2018-2023!](#)

[Willem Meyers heeft ons verlaten ...](#)

[Vier nieuwe projecten voor het CegeSoma !](#)

[Wil je je papieren collectie van het BTNG of van de BEG aanvullen?](#)

[Nieuwe oproep aan vrijwilligers](#)

[Ctrl-Alt-History: \(Digital\) Humanities meets AI](#)

[Jaarverslag 2023-2024](#)

[Nieuws over de leeszaal van het CegeSoma](#)

[Belgium WWII. Een nieuwe thematische pagina, meer uitgewerkte bijdragen en nieuwe artikels](#)

[Een bijzonder nummer van het BTNG over de geschiedenis van de politie en de openbare orde in België](#)

[Looted Art and the Art Market: Nazi Art Theft in Belgium, Europe, and its aftermath](#)

1

2

[Home](#) » [News](#) » Nieuwe oproep aan vrijwilligers

Nieuwe oproep aan vrijwilligers

Resistance in Belgium

Het project "[Resistance in Belgium](#)" heeft je meer dan ooit nodig! Een aantal leden van het team zijn immers om beroeps- of gezondheidsredenen vertrokken of gingen met welverdiend pensioen: [dit laatste geldt met name voor onze collega's Hilde Keppens et Kathleen Vandenberghe](#). Kom gedurende één dag per week het vrijwilligersteam van het CegeSoma versterken om bij [het Algemeen Rijksarchief te Brussel \(ARA1\)](#) of [het CegeSoma](#) gegevens in te voeren met de identiteit en de activiteiten van verzetsmensen en over de eventuele repressie die ze ondergingen.

- Je bent gepassioneerd door de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog in België;
- Je hebt een goede passieve kennis van het Frans of het Nederlands en liefst van beide talen;
- Je hebt een analytische geest en je kan nauwgezet verschillende instructies uitvoeren;
- Je houdt van teamwork.

Als je je in het profiel herkent is dit vrijwilligerswerk geknipt voor jou! En werk is er zeker en vast want er moet worden verdergegaan met het ingeven van de inhoud van duizenden persoonsdossiers die werden aangemaakt met het oog op erkenning door de Belgische Staat van het statuut van burgerlijk of gewapend verzetspersoon. Neem gerust contact met ons als je meer informatie wil (cegesoma@arch.be)

Het onlineplatform heeft als internetadres: [Resistance in Belgium](#)

Ander nieuws

[De Brusselse toponymie gisteren en morgen](#)

[Nieuwe inventaris van de verzameling archiefstukken van particulieren van het CegeSoma: aanwinsten 2018-2023!](#)

[Willem Meyers heeft ons verlaten ...](#)

[Vier nieuwe projecten voor het CegeSoma !](#)

[Wil je je papieren collectie van het BTNG of van de BEG aanvullen?](#)

[Verslag van de studiedag Jonge Historici - Promotie 2025](#)

[Ctrl-Alt-History: \(Digital\) Humanities meets AI](#)

[Jaarverslag 2023-2024](#)

[Nieuws over de leeszaal van het CegeSoma](#)

[Belgium WWII. Een nieuwe thematische pagina, meer uitgewerkte bijdragen en nieuwe artikels](#)

[Een bijzonder nummer van het BTNG over de geschiedenis van de politie en de openbare orde in België](#)

[Looted Art and the Art Market: Nazi Art Theft in Belgium, Europe, and its aftermath](#)

1

2

>

>>

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

[Home](#) » [News](#) » Ctrl-Alt-History: (Digital) Humanities meets AI

Ctrl-Alt-History: (Digital) Humanities meets AI

Call for papers - 15.02.2026

In de afgelopen jaren is artificiële intelligentie (AI) uitgegroeid tot een centraal referentiepunt en zelfs tot een modewoord binnen de (digitale) geesteswetenschappen. In vrijwel elk onderzoeksvoorstel aan universiteiten en archieven worden de mogelijkheden en capaciteiten van AI (over)benadrukt, terwijl diezelfde instellingen worstelen met de beperkingen en valkuilen ervan, niet in het minst met de ecologische gevolgen van het grootschalige gebruik ervan. AI heeft invloed op de manier waarop onderzoek wordt begrepen, uitgevoerd, gevaloriseerd en gefinancierd. De snel veranderende overvloed aan digitale tools – van tekstanalyse en beeldherkenning tot generatieve toepassingen – verandert in hoog tempo de wijze waarop historici, archivariissen en docenten met het verleden omgaan en dit vertalen naar het heden.

Toch heeft er op nationaal niveau nog geen fundamenteel debat plaatsgevonden over de manier waarop deze processen onze vakgebieden, beroepen en de samenleving beïnvloeden. De editie 2026 van de **Dag van de Nieuwste Geschiedenis**, georganiseerd door de **Belgische Vereniging voor Nieuwste Geschiedenis (BVNG)** en de Universiteit Antwerpen, wil zich richten op het gebruik van AI in het (Belgische) historisch onderzoek, erfgoedbeheer en onderwijs. De studiedag wil een forum bieden om de kansen, risico's en uitdagingen van AI binnen het Belgische historische landschap te verkennen, door bijdragen uit te nodigen die deze ontwikkelingen kritisch, empirisch en/of pedagogisch benaderen.

Oproep tot bijdragen

Wij nodigen bijdragen uit die onder meer (maar niet uitsluitend) ingaan op de volgende vragen en thema's:

1. Historische *casestudy's* en vergelijkingen

- Onderzoek waarin digitale of AI-technieken worden toegepast op Belgische of vergelijkende historische bronnen.
- Vergelijkende analyses tussen 'klassieke' en 'door AI ondersteunde' interpretaties, en de impact van deze modellen op onderzoeksprocessen en -workflows.
- *Casestudy's* waarin digitale tools bijdragen aan de (her)ontdekking van vergeten actoren, netwerken of perspectieven.

2. Archieven, erfgoed en digitalisering

- Toepassing van digitale tools in de archief-, bibliotheek- en museumsector: automatische beschrijving, beeldherkenning, transcriptie of semantische koppeling van collecties.
- Reflecties op de samenwerking tussen erfgoedinstellingen, universiteiten en technologie teams, bijvoorbeeld in public history, erfgoedpresentatie en crowdsourcing-initiatieven.
- Ethische en praktische uitdagingen rond auteursrecht, privacy of algoritmische bias in erfgoeddata.

3. Onderwijs en pedagogiek van public history

- Integratie van digitale tools in het hoger onderwijs: kansen en risico's voor historische geletterdheid.
- Digitale tools in public history en publiekswerking: digitale tentoonstellingen, interactieve reconstructies of door AI gegenereerde narratieven.
- Kritisch-pedagogische benaderingen om onderscheid te maken tussen bron, interpretatie en algoritme.

4. Publiek, betrouwbaarheid en maatschappelijke impact

- Methodologische, ethische/milieugerelateerde en epistemologische valkuilen bij het gebruik van AI in historisch onderzoek (bijvoorbeeld de impact op theorie, methodologie en historiografie).
- Vragen rond transparantie, reproduceerbaarheid en verificatie bij geautomatiseerde interpretatie, en de herverdeling van kennisautoriteit: wie 'leest' het verleden en wie programmeert de modellen?
- Kritische evaluatie van bias en vertekeningen bij het gebruik van digitale tools, zoals dataselectie, algoritmische beslissingen of historische ongelijkheden.

Oproep tot workshops

Om een overzicht te krijgen van de stand van het veld en de uitwisseling van goede praktijken te stimuleren, wordt één tijdslot gereserveerd voor drie workshops over het gebruik van digitale tools in (historisch) onderzoek. Wij nodigen workshops uit die dieper ingaan op de toepassing van digitale methoden – zoals tekstanalyse, beeldherkenning, taaltechnologie of machine learning – en deze toepassen op Belgisch historisch en archivistisch onderzoek en onderwijs.

Wij zijn in het bijzonder op zoek naar sessies die (onder andere) ingaan op:

- Hoe kunnen AI-tools helpen bij tekstanalyse, entiteitsherkenning, *named entity linking*, patroonherkenning (bijvoorbeeld in kranten, archieven of sociale media) of datatoegang?
- Kunnen dergelijke AI-gebaseerde workflows worden gekoppeld aan bestaande standaarden binnen de digital humanities (bijvoorbeeld TEI, IIIF, Linked Open Data)?
- Hoe kunnen historici, archivariissen en docenten digitale tools inzetten om betere, toegankelijke historische verhalen, subsidieaanvragen en publieke of educatieve output te produceren?
- Hoe kunnen generatieve tools op een verantwoorde manier worden geïntegreerd en geëvalueerd binnen onderzoeksopleidingen en onderwijspraktijken?

Wij moedigen in het bijzonder hands-on workshops of demonstraties aan die verkennen hoe AI en digitale methoden concreet kunnen worden toegepast in (Belgisch) historisch en archivistisch onderzoek en onderwijs. Deze sessies kunnen bestaan uit toeldemonstraties, walkthroughs van datasets of collaboratieve oefeningen.

Praktische info

Wanneer? Woensdag 29 april 2026

Waar? Universiteit Antwerpen, Stadscampus, Hof van Liere

Deadline voor voorstellen: **15 februari 2026** (bekendmaking van selectie: eind februari 2026)

Gelieve voorstellen te sturen naar: info@contemporanea.be.

Voorstellen kunnen bestaan uit klassieke panels (3 tot 4 presentaties van 15 minuten) of uit workshops en andere innovatieve formats (demonstraties, interactieve sessies van maximaal één uur). U kunt zowel een panelvoorstel als een individuele paper of workshop indienen. De voorstellen hebben een lengte van ongeveer 300–500 woorden en vermelden duidelijk de onderzoeksdoelstelling, methodologie, verwachte bijdrage en centrale onderzoeksvragen. Voorstellen in het Nederlands, Frans of Engels worden aanvaard. Beginnende onderzoekers en doctoraatsstudenten worden in het bijzonder aangemoedigd om een voorstel in te dienen.

Deze editie van de **Dag van de Nieuwste Geschiedenis** wil onderzoekers, erfgoedprofessionals en docenten samenbrengen om te reflecteren over de plaats van digitale tools en AI in de hedendaagse historische praktijk. Door concrete voorbeelden te verbinden met methodologische en ethische reflecties beoogt de studiedag een beter begrip te bevorderen van de manier waarop technologie onze omgang met het verleden vormgeeft, in archieven, klaslokalen en onderzoekscentra. Wij hopen dat de deelnemers elkaar zullen inspireren, methodologische lessen zullen delen en gezamenlijk kritisch zullen nadenken over de toekomst van de geschiedenis in een context waarin digitale tools steeds onvermijdelijker worden.

Ander nieuws

[De Brusselse toponymie gisteren en morgen](#)

[Nieuwe inventaris van de verzameling archiefstukken van particulieren van het CegeSoma: aanwinsten 2018-2023!](#)

[Willem Meyers heeft ons verlaten ...](#)

[Vier nieuwe projecten voor het CegeSoma !](#)

[Wil je je papieren collectie van het BTNG of van de BEG aanvullen?](#)

[Verslag van de studiedag Jonge Historici - Promotie 2025](#)

[Nieuwe oproep aan vrijwilligers](#)

[Jaarverslag 2023-2024](#)

[Nieuws over de leeszaal van het CegeSoma](#)

[Belgium WWII. Een nieuwe thematische pagina, meer uitgewerkte bijdragen en nieuwe artikels](#)

[Een bijzonder nummer van het BTNG over de geschiedenis van de politie en de openbare orde in België](#)

[Looted Art and the Art Market: Nazi Art Theft in Belgium, Europe, and its aftermath](#)

1

2

>

>>

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

[Home](#) » [News](#) » Looted Art and the Art Market: Nazi Art Theft in Belgium, Europe, and its aftermath

Looted Art and the Art Market: Nazi Art Theft in Belgium, Europe, and its aftermath

CALL FOR PAPERS

Op 11 en 12 juni 2026 organiseert het BRAIN-project, ProvEnhance (*Enhancing the provenance data of the collections of the Royal Museums of Fine Arts of Belgium (RMFAB) since 1933. Scientific study, digital valorisation and narrative in context*), gecoördineerd door het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten van België (KMSKB) en waarvan het Rijksarchief/CegeSoma een van de parnters is, een colloquium over *Looted Art and the Art Market: Nazi Art Theft in Belgium, Europe, and its aftermath*.

Voorstellen worden ingewacht tot **31 januari 2026**.

[Call for papers](#)

Ander nieuws

[De Brusselse toponymie gisteren en morgen](#)

[Nieuwe inventaris van de verzameling archiefstukken van particulieren van het CegeSoma: aanwinsten 2018-2023!](#)

[Willem Meyers heeft ons verlaten ...](#)

[Vier nieuwe projecten voor het CegeSoma !](#)

[Wil je je papieren collectie van het BTNG of van de BEG aanvullen?](#)

[Verslag van de studiedag Jonge Historici - Promotie 2025](#)

[Nieuwe oproep aan vrijwilligers](#)

[Ctrl-Alt-History: \(Digital\) Humanities meets AI](#)

[Jaarverslag 2023-2024](#)

[Nieuws over de leeszaal van het CegeSoma](#)

[Belgium WWII. Een nieuwe thematische pagina, meer uitgewerkte bijdragen en nieuwe artikels](#)

[Een bijzonder nummer van het BTNG over de geschiedenis van de politie en de openbare orde in België](#)

1

2

>

>>

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

[Home](#) » [Event](#) » De Spooktrein van september 1944

De Spooktrein van september 1944

Wereldoorlog II [Conferentie](#) LEZING - CONFÉRENCE**DE SPOOKTREIN VAN
SEPTEMBER 1944****LE TRAIN FANTÔME DE
1944**DOOR/ PAR *DIMITRI RODEN*

1/03/2026, 11u NL – 14u30 FR

In het kader van de lezingenreeks over de geschiedenis van de Belgische spoorwegen tijdens de Tweede Wereldoorlog geeft [Dimitri Roden](#) (UGent- Cegesoma/Rijksarchief), lid van [het Netwerk Verzetsgeschiedenis](#), op **1 maart 2026 om 11 uur in Train World een lezing over de Spooktrein van september 1944.**

“In het voorjaar van 1944 zitten de strafinrichtingen in bezet België overvol met politieke gevangenen en verzetsstrijders. Om te voorkomen dat zij bij de bevrijding opnieuw in actie zouden komen, organiseert de Duitse bezetter op haastige wijze een reeks grootschalige deportaties naar de kampen in het Reich. Het zal gaan om de laatste deportaties van onder andere politieke gevangenen tijdens de bezetting van België. Op 2 september 1944 – een paar dagen voor de bevrijding van Brussel – vertrekt een trein vanuit Brussel-Zuid. De trein was door de Duitsers opgevorderd en moest 1500 politieke gevangenen uit de gevangenis van Sint-Gillis naar hun dood deporteren. De trein werd getrokken door een locomotief Type 12. Door de trein opzettelijk te vertragen en te saboteren, geraakt de trein amper twee kilometer verder. Zo werden de levens van de 1500 gevangenen gered. Sindsdien staat de trein bekend als de ‘spooktrein’ en is het symbool geworden van het verzet van de spoorwegaarbeiders tegen de bezetter.” (cfr Website Train World)

01/03/2026 - 11:00

PRAKTISCHE INFORMATIE

Waar: Train World, Prinses Elisabethplein 5 - 1030 Schaarbeek (afspraak in Zaal Pays de Waes, 1ste verdiep Grote Lokettenzaal)

Wanneer: 01.03.2026 om 11 uur.

Prijs: 5 € toegangsbewijs alleen voor de lezing (zonder toegang tot het museum) ; € 18 toegangsbewijs voor de lezing en toegang tot het museum. We accepteren Article 27 en Vakantieparticipatie, op vertoon van een geldig bewijs aan de kassa. Neem in dit geval vooraf contact met ons op via e-mail op info@trainworld.be

Hoofdtal (Hoofdtalen)

Nederlands

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

[Home](#) » [News](#) » Vier nieuwe projecten voor het CegeSoma !

Vier nieuwe projecten voor het CegeSoma !

Zeven projecten van het Rijksarchief kregen een financiering in het kader van het programma P4S (Policy for Science) van Belspo. Drie daarvan zullen in de komende twee jaar door het CegeSoma worden uitgevoerd. Het gaat om de volgende projecten.

REDCAPOS - Belgische 'Rode Kapo's': een politieke geschiedenis van het 'antifascisme'

Dit project, gecoördineerd door [Widukind De Ridder](#), analyseert de politieke dynamieken binnen Duitse concentratiekampen en hun impact op de publieke herinnering in België tijdens de Koude Oorlog. Zogenaamde 'Rode Kapo's' waren overwegend communistische politieke gevangenen die fungeerden als gevangenenfunctionarissen. In de context van de Koude Oorlog werden hun handelingen uiteenlopend geïnterpreteerd als vormen van 'antifascistisch verzet' dan wel als 'collaboratie'. Politieke structuren die in gevangenschap tot stand kwamen, ontwikkelden zich na de oorlog tot vriendenkringen van voormalige gevangenen. Deze organisaties fungeerden tijdens de Koude Oorlog als transnationale politieke actoren en ontmoetingsplaatsen, en gaven actief vorm aan de publieke herinnering aan de kampen en het 'antifascisme'. Op langere termijn droegen zij ook bij aan bredere narratieven over mensenrechten en misdaden tegen de menselijkheid.

BELAMAR - Een onderzoek naar werkloosheid en arbeidsmarkt tijdens de Tweede Wereldoorlog in België

Eén van de grote lacunes in de socio-economische geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog in België is de arbeidsmarkt. We beschikken niet over een volledig overzicht van de evolutie van de werkloosheid tijdens de bezetting, maar enkel over partiële gegevens waarvan herkomst en betrouwbaarheid niet altijd even duidelijk zijn. Doelstelling van het tweejarige project 'Belamar' (*The Belgian Labour Market in the Second World War through the Lens of Unemployment*), is om uit alle beschikbare archiefbronnen in België en het buitenland een zo homogeen mogelijke reeks samen te stellen van de evolutie van de werkloosheid van mannen en vrouwen op nationaal niveau en op het niveau van de districten van de arbeidsbureaus om de evolutie van de arbeidsmarkt tijdens de bezetting in kaart te brengen. Het belang van dit onderzoek kan moeilijk onderschat worden. Werkloosheid en arbeidsmarkt zijn fundamentele dimensies van de macro-economische ontwikkeling. Bepaalde fundamentele veranderingen, zoals bijvoorbeeld de impact van de afwezigheid gedurende bijna vijf jaar van een grote groep Waalse krijgsgevangenen op de Waalse arbeidsmarkt en de tewerkstellingskansen van vrouwen kunnen nu op basis van empirische gegevens onderzocht worden. Een betrouwbaar overzicht van de werkloosheid tijdens de bezetting maakt het ook mogelijk de resultaten van de Galopin-doctrine empirisch-kritisch te benaderen. [Dirk Luyten](#) coördineert het project.

RESIST – Ontwikkeling en consolidering van een Europees netwerk over het verzet

Het project RESIST o.l.v. [Nico Wouters](#) biedt een financiering van [het netwerk verzetsgeschiedenis](#), in 2024 opgericht door het CegeSoma. Via deze financiering zal het netwerk meer activiteiten kunnen ontplooiën. Het is onder meer de bedoeling de internationale contacten te verbeteren via een internationale conferentie. Ook zal de databank '[Resistance in Belgium](#)' verder worden ontwikkeld en vooral worden gebruikt, onder meer voor nieuw onderzoek en publieksvertalingen. Zo is dit project nauw verweven met de lopende activiteiten van het CegeSoma rond het verzet, en zal de projectmedewerker nauw samenwerken met [Bart Willems](#) (coördinator van het netwerk verzetsgeschiedenis) en [Fabrice Maerten](#) (coördinator van de databank 'Resistance in Belgium').

Tot slot, uitstekend nieuws voor de Belgische 'national node' van [de Europese onderzoekinfrastructuur over de Holocaust, EHRI-BE](#) ! Het voorstel van het Rijksarchief/CegeSoma voor het project over vier jaar **TRACE-BE** (*Training Research Access and Connectivity for EHRI-BE*) werd goedgekeurd voor een financiering in het kader van het programma ESFRI-FED van Belspo, dat beoogt de deelname van Belgische federale onderzoeksinstituten aan de onderzoekinfrastructuur ESFRI te ondersteunen. Het CegeSoma zal, samen met de Kazerne Dossin, TRACE-BE coördineren. Dit is een logisch verlengstuk van het werk van het Rijksarchief/CegeSoma in het raam van de vijf EHRI-projecten (European Holocaust Research Infrastructure). Het hoofddoel is de positie van het Rijksarchief binnen EHRI te consolideren door nationaal en transnationaal onderzoek over de Holocaust te stimuleren en te vergemakkelijken en door bij te dragen aan de verdere ontwikkeling van EHRI-BE.

Ander nieuws

[De Brusselse toponymie gisteren en morgen](#)

[Nieuwe inventaris van de verzameling archiefstukken van particulieren van het CegeSoma: aanwinsten 2018-2023!](#)

[Willem Meyers heeft ons verlaten ...](#)

[Wil je je papieren collectie van het BTNG of van de BEG aanvullen?](#)

[Verslag van de studiedag Jonge Historici - Promotie 2025](#)

[Nieuwe oproep aan vrijwilligers](#)

[Ctrl-Alt-History: \(Digital\) Humanities meets AI](#)

[Jaarverslag 2023-2024](#)

[Nieuws over de leeszaal van het CegeSoma](#)

[Belgium WWII. Een nieuwe thematische pagina, meer uitgewerkte bijdragen en nieuwe artikels](#)

[Een bijzonder nummer van het BTNG over de geschiedenis van de politie en de openbare orde in België](#)

[Looted Art and the Art Market: Nazi Art Theft in Belgium, Europe, and its aftermath](#)

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

[Home](#) » [News](#) » Wil je je papieren collectie van het BTNG of van de BEG aanvullen?

Wil je je papieren collectie van het BTNG of van de BEG aanvullen?

Er ontbreken in je verzameling een of meer nummers van het Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis of de Bijdragen tot de Eigentijdse Geschiedenis? Of je wil beginnen met het aanleggen (of aanvullen) van een papieren collectie?

Dan hebben we goed nieuws: het CegeSoma maakt plaats in zijn rekken en geeft gratis een aantal nummers weg: :

- BTNG (2012–2021)
- BEG (1996–2011), met uitzondering van de nummers 4 (1998) en 7 (2000)

Je vindt de inhoudstafel van deze nummers op : <https://www.journalbelgianhistory.be/nl>

Hoe kan je van dit aanbod gebruikmaken?

Stuur een berichtje naar cegesoma@arch.be met aanduiding van de gewenste nummers. Vervolgens maken we een afspraak op een dinsdag of donderdag tussen 9.00 u en 16.00 u: je kan je bestelling komen afhalen bij het CegeSoma, Luchtvaartsquare 29 te 1070 Brussel.

Indien je je niet kan verplaatsen kunnen we de nummers ook per post versturen: enkel de verzendingskosten zijn dan voor jouw rekening.

Dit aanbod geldt uiteraard enkel zolang de voorraad sterkt!

Ander nieuws

[De Brusselse toponymie gisteren en morgen](#)

[Nieuwe inventaris van de verzameling archiefstukken van particulieren van het CegeSoma: aanwinsten 2018-2023!](#)

[Willem Meyers heeft ons verlaten ...](#)

[Vier nieuwe projecten voor het CegeSoma !](#)

[Verslag van de studiedag Jonge Historici - Promotie 2025](#)

[Nieuwe oproep aan vrijwilligers](#)

[Ctrl-Alt-History: \(Digital\) Humanities meets AI](#)

[Jaarverslag 2023-2024](#)

[Nieuws over de leeszaal van het CegeSoma](#)

[Belgium WWII. Een nieuwe thematische pagina, meer uitgewerkte bijdragen en nieuwe artikels](#)

[Een bijzonder nummer van het BTNG over de geschiedenis van de politie en de openbare orde in België](#)

[Looted Art and the Art Market: Nazi Art Theft in Belgium, Europe, and its aftermath](#)

1

2

>

>>

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11